

SADRŽAJ

PREDGOVOR	7
PREFACE	10
KAKO SE SLUŽITI KNJIGOM	13
I. DIO: DRUŠTVO	21
1. ČEMU SOCIOLOŠKI POGLED NA PRAVO?	23
1. 1. Izgradnja sociološkog pogleda na svijet	26
1. 2. Razvoj sociološkog mišljenja	31
Prilog 1: O sociologiji (Fiamengo / Comte)	49
1. 3. Važnije teorijske orijentacije	52
2. DRUŠTVO I KULTURA KAO KONTEKST	59
Integralni tekst 1: Socijalizacija i interakcija (Ritzer)	75
3. DRUŠTVENE NORME	79
3. 1. Oblici društvenih normi	87
Prilog 2: »Afganistanski kozari« – ili: kako ispravno postupiti? (Sandel)	90
3. 2. <i>Prvi intermezzo:</i> Pravo bez morala?	92
Integralni tekst 2: Sloboda i krivnja (Novoselec)	101
3. 3. Norme i društvena kontrola	103
3. 4. Kršenje društvenih normi	110
3. 5. Norme, politika i moć	122
II. DIO: PRAVO	131
4. PRAVO KAO OBLIK DRUŠTVENE NORME	133
Prilog 3: Pravo i racionalizacija (Pusić / Weber)	141
4. 1. Komunikacija, jezik i pravo	144
Integralni tekst 3: Ustavni sud i tumačenje pravnih normi (Zierlein) ..	151
5. DRUŠTVENO PROUČAVANJE PRAVA	155
5. 1. Otkriće prava kao teme sociologije	165
Integralni tekst 4: O utemeljenju sociologije prava (Gurvitch)	174
5. 2. Otkriće sociološkog u pravu	178

---

5. 3. Neki suvremeni uvidi	184
6. ŠTO JE SOCIOLOGIJA PRAVA?	197
6. 1. Određenje područja	197
6. 2. Definicija i predmet	204
Integralni tekst 5: Definicija sociologije prava (Gurvitch)	210
6. 3. Metode istraživanja	212
6. 3. 1. Izvanjsko proučavanje prava	217
6. 3. 2. Unutarnje proučavanje prava	222
Prilog 4: Pregled stanja pravosuđa u RH (EK / Uzelac)	226
6. 4. Ciljevi sociologije prava	231
6. 5. Neki osnovni problemi sociologije prava	234
Prilog 5: O klasnoj strukturi prava (Haralambos / Holborn)	240
7. PRAVO KAO KULTURA	245
7. 1. Pojam pravne kulture	248
7. 2. Oblici pravne kulture	253
Integralni tekst 6: Pravna kultura i sociologija prava (Friedman)	260
7. 3. <i>Drugi intermezzo</i> : Pravo i igra	264
8. ODABRANE TEME PRAVNE (NE)KULTURE	271
8. 1. O stanju i izazovima pravničkog obrazovanja	273
8. 2. Pravo i književnost	284
Prilog 6: Izbor iz studija i djela (Nussbaum / Beljanski / Tolstoj)	289
8. 3. Utjecaj filma na razvoj pravne kulture	299
8. 4. Prigovor savjesti i pravnička profesija	305
8. 5. Umjetna inteligencija i pravo	312
9. DODATCI	319
Dodatak 1: Antropološki pogledi na nastanak prava	321
Dodatak 2: Fragmenti Platona i Aristotelov »ζῆλον πολιτικόν«	326
Dodatak 3: Marx, marksizam i Althusser o pravu i državi	331
Dodatak 4: O Savignyjevu i Gurvitchevu razumijevanju prava	337
PREPORUKE ZA DALJNJA PROUČAVANJA	341
NAVOĐENA I KORIŠTENA LITERATURA	345
BILJEŠKA O AUTORU	357
ABOUT THE AUTHOR	358